

Datum
2020-11-30
Rev: 2021-01-25Diarienummer
KS-2020/1989.352Handläggare
Linda Lökvist
Linda.Lovkvist@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Avsiktsförklaring med utgångspunkt från åtgärdsvalsstudie bytespunkt Flemingsberg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Avsiktsförklaring mellan Huddinge kommun, Region Stockholm trafikförvaltningen och Trafikverket avseende åtgärdsvalsstudie bytespunkt Flemingsberg godkänns i enlighet med bilaga till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 november 2020.

Sammanfattning

Hösten 2018 påbörjade Trafikverket tillsammans med Huddinge kommunen och Region Stockholm Trafikförvaltningen en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för den norra stationsuppgången i Flemingsberg, bytespunkt Flemingsberg. Syftet med ÅVS:en var att med utgångspunkt i den planerade bebyggelseutvecklingen och de planerade infrastruktursatsningarna i Flemingsberg med omland ta fram förslag på åtgärder som möjliggör att en attraktiv, effektiv, trygg och säker bytespunkt utvecklas i Flemingsberg. ÅVS:en färdigställdes under början av 2020 och parterna har därefter förhandlat om en överenskommelse kring föreslagna åtgärder, vilka hanteras i denna avsiktsförklaring. Avsiktsförklaringen syftar till att beskriva och befästa en gemensam process för parternas fortsatta samverkan med de rekommenderade steg 1-4 åtgärderna från ÅVS:en.

ÅVS:en rekommenderar sju åtgärdspaket, med steg 1-3 åtgärder, som uppfyller ÅVS:ens mål på kort sikt. Några av dem är sammankopplade med de långsiktiga åtgärdspaketerna (steg 4 åtgärder). I avsiktsförklaringen har fyra åtgärdspaket formulerats med förtydligande om ansvarig part samt deltagande part. Kommunen kommer att inneha ansvar i tre av de fyra åtgärdspaketerna enligt denna avsiktsförklaring, åtgärdspaket för utökad samverkan, cykel och gångtrafik.

För att uppnå ÅVS:ens samtliga överenskomna mål och som klarar resandeprognoserna, i enlighet med RUF 2050 och Utvecklingsprogram Flemingsberg, krävs dock mer omfattande åtgärder. Studien presenterar två alternativa lösningar innehållandes steg 4 åtgärder; Planskild korsning respektive Överdäckning.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 HuddingeBesök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

I avsiktsförklaringen är ingående parter överens om en gemensam process för fortsatt samverkan med de rekommenderade steg 1-4 åtgärderna. Avsiktsförklaringen behandlar ansvars- och kostnadsfördelningen för genomförande av fördjupade utredningar av steg 4 åtgärder. Utredningarna genomförs i syfte att utgöra underlag för att möjliggöra för kommande avtal och inriktningsbeslut om val av steg 4 åtgärd. Kommunen kommer att inneha ansvar i två av de tre föreslagna utredningarna, risk och genomförandeanalys samt utredning och underlag för kommande överenskommelse om finansiering.

I den fortsatta processen kommer kommunen att ha ett övergripande samordningsansvar för de planerade åtgärderna.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

ÅVS bytespunkt Flemingsberg påbörjades hösten år 2018 och avslutades i början av år 2020. Syftet med ÅVS:en har varit att, med utgångspunkt i den planerade bebyggelseutvecklingen och de planerade infrastruktursatsningarna i området, ta fram förslag på åtgärder som möjliggör att en attraktiv, effektiv, trygg och säker bytespunkt utvecklas i Flemingsberg. Inom ramen för studien var syftet även att hitta åtgärder som medför att tåg, spårvagn, stombuss, övriga bussar, fotgängare, cyklister och nyttotrafik kan angöra den norra uppgången vid Flemingsbergs station på ett effektivt och säkert sätt. I ÅVS:en ingick även att ta hänsyn till den stadsutveckling som planeras i Flemingsberg, att överbrygga de barriärer som infrastrukturen kring stationen skapar men samtidigt inte försämra kapaciteten hos den befintliga infrastrukturen genom Flemingsberg.

Metodiken i ett ÅVS-arbete baseras på fyrstegsprincipen, där förslag på lösningar ges i en fyrgradig skala. Steg 1-3 åtgärder avser åtgärder för att utnyttja befintligt system bättre i form av att tänka om eller tänka nytt, optimera eller bygga om befintligt system. Steg 4 åtgärd rekommenderas om inga av steg 1-3 åtgärderna kan tillgodose behovet och innebär en nyinvestering och /eller större ombyggnadsåtgärder.

ÅVS:en rekommenderade sju åtgärdspaket, med steg 1-3 åtgärder, som uppfyller ÅVS:ens mål på kort sikt. För att uppnå ÅVS:ens samtliga överenskomna mål krävs dock mer omfattande åtgärder. Studien presenterar två alternativa lösningar innehållandes steg 4 åtgärder; Planskild korsning respektive Överdäckning.

Förslag till avsiktsförklaring

Syftet med avsiktsförklaringen är att beskriva och befästa en gemensam process för parternas fortsatta samverkan med de rekommenderade åtgärderna från ÅVS:en. Avsiktsförklaringen utnämner en ansvarig part för respektive åtgärd som ansvarar för åtgärden, initiera arbete med samverkan med parterna samt ta fram och bekosta det utredningsunderlag som är beskrivet i avsiktsförklaringen. Samtliga tre parter ansvarar för att aktivt delta och på egen bekostnad ingå med de personella resurser som respektive organisation behöver för att kunna fullfölja sitt åtagande.

Gemensamma avsikter steg 1-3 åtgärder

Åtgärdsvalsstudien rekommenderar genomförande av ett antal åtgärds paket för steg 1-3 åtgärder. På kort sikt väntas dessa åtgärds paket delvis uppfylla ÅVS:ens mål. Några av dem är sammankopplade med de långsiktiga åtgärds paketen (steg 4 åtgärder). I avsiktsförklaringen har fyra åtgärds paket formulerats och den part som anges som ansvarig part ska snarast initiera och genomföra åtgärds paketet i samverkan med de parter som anges som deltagande.

Åtgärds paket för utökad samverkan

Överenskommelsen i avsiktsförklaringen syftar till att tillsammans skapa ett systematiskt samverkansarbete för de brister som identifierats i bytespunkten. Samverkansarbetet ska arbeta både med nuläget men även löpande genom den kommande ombyggnationen samt framtida drift och underhåll av den nya bytespunkten. De brister som identifierats handlar bl a om tillgänglighet, orienterbarhet, trygghet och säkerhet samt att det råder otydlighet gällande ägandeförhållande och ansvarsfördelning.

Formerna för samverkansarbetet ska omhändertas i det fortsatta arbetet. Huddinge kommunen ansvarar för att initiera och genomföra arbetet och övriga parter förbinder sig att ingå i arbetet.

I ÅVS:en har flera förslag på förbättringsåtgärder listats. Det fortsatta arbetet ska hantera vilka åtgärder som ska genomföras och kan komma att omfatta både planering och utförande av åtgärder samt driftsfrågor av kommunala fastigheter och anläggningar.

Åtgärds paket för färre omkomna och skadade i personpåkörningar på järnväg och minskat antal obehöriga i spår

Överenskommelsen i avsiktsförklaringen syftar till att initiera ett bredare samarbete mellan medverkande parter i ÅVS:en och övriga berörda aktörer med syfte att förebygga suicid på Flemingsbergs station och i järnvägsanläggningen. Inom ramen för samarbetet ska en ny åtgärdsvalsstudie genomföras som ska fördjupat studera åtgärder i järnvägsanläggningen med syfte att minska antalet omkomna och skadade i personpåkörningar på järnväg och antal obehöriga i spår vid Flemingsberg.

Trafikverket är ansvarig att initiera och genomföra arbetet samt bekosta studien. Kommunen åtar sig att delta i arbetet.

Åtgärds paket för cykeltrafik

Överenskommelsen i avsiktsförklaringen syftar till att förbättra för cyklister i och genom Flemingsberg och öka andelen cykelresor inom länet.

I avsiktsförklaringen är parterna överens om att det ska vara en regional cykelväg utmed väg 226 och överenskommelsen innebär att Trafikverket åtar sig att planera och genomföra utbyggnad av cykelåtgärder inom det regionala cykelvägnätet genom Flemingsberg.

Kommunen åtar sig att planera och genomföra cykelåtgärder utifrån utpekade brister i det kommunala cykelvägnätet samt cykelparkeringar i anslutning till detta. Vissa av kommunens åtgärder är reglerade i Sverigeförhandlingens

Datum
2020-11-30Diarienummer
KS-2020/1989.352

Ramavtal 6 Storstad Stockholm. Åtgärden cykelparkering, som regleras i Sverigeförhandlingen, ska hanteras i det fortsatta arbetet inom denna avsiktsförklaring. Funktionen är beroende av såväl det regionala cykelstråket som utformning av bytespunkten och det är viktigt att funktionen hanteras aktivt i utvecklingen av bytespunkten inom steg 4 åtgärderna. Huddinge kommunen är ansvarig för att frågan hanteras i den fortsatta planeringen med stöd av Region Stockholm Trafikförvaltningen och Trafikverket.

Åtgärds paket för gångtrafik

Överenskommelsen i avsiktsförklaringen innebär att kommunen har ansvar för att förbättra för gångtrafikanter utifrån aspekterna tillgänglighet, orienterbarhet, trygghet och säkerhet. Kommunen åtar sig att fortsatt bedriva förbättringsåtgärder inom det kommunala basuppdraget. Kommunen arbetar med åtgärdsplaner för ett antal utpekade brister på kommunal mark, vilka hanteras och åtgärdas efter hand samt i den kommande stadsutvecklingen. Övriga parter förbinder sig att delta i arbetet.

Gemensamma avsikter steg 4 åtgärder

För att uppnå samtliga mål i ÅVS:en måste Flemingsbergs station byggas om. Föreslagna steg 4-åtgärder utgörs av komplexa ombyggnationer och stora investeringar och studien har övergripande studerat två alternativa åtgärds lösningar, Planskild korsning och Överdäckning. Båda lösningar omfattar vissa gemensamma åtgärder som t ex nedsänkning av väg 226 och en bredare Regulatorbro men alternativen skiljer sig åt kring utförande och omfattning av överbyggnad av järnvägsanläggningen. Båda alternativen leder till acceptabla lösningar för bytespunkten och dess flöden, men ger olika effekter för stadsutvecklingen av Flemingsberg. För att kunna fatta ett gemensamt inriktningsbeslut ska ytterligare studier göras av bland annat genomförbarhet, flöden av människor och risker. Huddinge kommun, Trafikverket och Region Stockholm är överens om en gemensam process för parternas fortsatta samverkan med de rekommenderade steg 4 åtgärderna och denna avsiktsförklaring behandlar ansvars- och kostnadsfördelningen för genomförande av de fördjupade utredningarna.

Syftet med de fördjupade utredningarna är att de ska utgöra underlag för kommande beslut och avtal som bland annat ska reglera val av lösning, finansiering och genomförande.

Överenskommelsen i avsiktsförklaringen innebär att Huddinge kommer att inneha ett övergripande samordningsansvar för fortsatt planerings- och utredningsarbete av steg 4 åtgärder.

Nedsänkning av väg 226 och ny kommunal bro i Flemingsbergsledens förlängning

I arbetet med ÅVS:en konstaterades det att de framtagna målen med bytespunkten inte kan uppfyllas om Huddingevägen och en framtida spårväg (spårväg syd) korsas i samma plan. Den åtgärd som uppfyller målen är en planskild korsning mellan spårvägen och Huddingevägen och ÅVS:en har föreslagit en nedsänkning av väg 226 genom Flemingsberg. Nedsänkning av väg 226 ingår idag ej som ett namngivet och finansierat objekt i aktuell länsplan.

Datum
2020-11-30Diarienummer
KS-2020/1989.352

För att åtgärden nedsänkning av väg 226 ska kunna ingå i en prioritering i kommande anpassning av gällande länsplan för år 2018-2029 har erforderligt underlag som beskriver åtgärden tagits fram. Trafikverket ansvarar för att färdigställa underlaget och lämna in det som förslag till kommande anpassning av länsplanen. Region Stockholm ansvarar för upprättande och prioritering av nya kandidater i länsplanen. Trafikverket, Huddinge kommun och Region Stockholm är överens om att ta fram en avsiktsförklaring för nedsänkning av väg 226 för ansvarsfördelning och finansieringsprinciper och därefter ett finansieringsavtal. Trafikverket har påbörjat en sådan process.

Trafikverkets ansvar med en regional cykelväg genom Flemingsberg enligt steg 1-3 åtgärderna ovan kommer att studeras och hanteras inom vägplan för nedsänkning av väg 226.

En ny kommunal bro i Flemingsbergsledens förlängning är utpekad som en viktig förutsättning för utvecklingen i Flemingsberg. Dels för att hantera det ökade trafikflöde som den planerade utvecklingen av Flemingsbergsdalen och övriga stadsdelar på östra sidan av järnvägen innebär men också för att kunna prioritera den ökade mängd kollektivtrafik på Regulatorbron som utvecklingen av bytespunkten innebär. Kommunen har i utredningar konstaterat att den nya bron har ett funktionellt beroende till nedsänkning av väg 226. I avsiktsförklaringen är parterna överens om att de två åtgärderna behöver samplaneras och byggas tillsammans. Den nya bron behöver därför ingå i vägplan för nedsänkning av väg 226.

Överbyggnad av järnvägsanläggningen – planskild korsning resp överdäckning

För att kunna säkerställa förutsättningarna för genomförbarheten för en överbyggnad av järnvägsanläggningen och samtidigt få fram ett relevant underlag för val av överbyggnadsalternativ har följande åtgärder och utredningar identifierats som nödvändiga att genomföra med start under 2021.

Region Stockholm och Trafikverket ansvarar för att ta fram en gångflödes- och kapacitetsanalys av nuvarande trafiksystem för att identifiera framtida behov i bytespunkten både för kollektivtrafiken samt för region- och stamnätet. Analysen ska ge svar och input till hur bytespunkten behöver dimensioneras och planeras för att klara framtida behov för samtliga trafikslag.

Kommunen ansvarar för att ta fram risk- och genomförandeanalyser av alternativen för överbyggnad av järnvägsanläggningen. Analyserna ska utredas i den omfattning som krävs för att kunna nå ett ställningstagande av val av alternativ. Kommunen ansvarar även för att ta fram underlag för kommande överenskommelse om finansiering. Underlaget behöver omfatta kalkyler, utredning av olika finansieringsalternativ samt förslag till finansieringsprinciper.

Syftet är att med stöd av utredningar och avtal säkerställa ett tillräckligt underlag för att åtgärden ska prövas som namngivet och finansierat objekt i kommande länsplan och/eller i kommande nationell plan.

Datum
2020-11-30Diarienummer
KS-2020/1989.352

Övergripande ansvar

Huddinge kommun kommer att ta ett stort ansvar för att driva det fortsatta arbetet med utvecklingen av bytespunkten för att denna ska möjliggöra den planerade stadsutveckling i enlighet med utvecklingsprogrammet för Flemingsberg och planprogrammet för Flemingsbergsdalen.

Samordning och styrgrupp

För att få en god framdrift samt hög kvalitet i det fortsatta planerings- och utredningsarbetet föreslås arbetet samordnas i en samordningsgrupp där Huddinge kommun, Trafikverket och region Stockholm deltar. Parterna är också överens om att en gemensam styrgrupp ska tillsättas. Samordningsgruppen ska rapportera till styrgruppen. Huddinge kommun är sammankallande i både samordningsgrupp och styrgrupp.

Förvaltningens synpunkter

Utvecklingen av bytespunkt Flemingsberg är en viktig del i Huddinge kommuns målsättning med hur stadskärnan Flemingsberg ska utvecklas enligt utvecklingsprogrammet för Flemingsberg 2050 samt planprogrammet för Flemingsbergsdalen. ÅVS:en och de rekommenderade åtgärderna i avsiktsförklaringen befäster kommunens målsättning med utvecklingen. Förvaltningen ser positivt på att Huddinge kommun, Trafikverket och Region Stockholm överenskommer om denna avsiktsförklaring för att beskriva en gemensam process för det fortsatta arbetet och att parterna tillsammans vill verka för de rekommenderade åtgärderna.

Gemensamma avsikter steg 1-3 åtgärder

Det är positivt och viktigt att arbetet med kortsiktiga åtgärder, steg 1-3 åtgärder, kan påbörjas och att parterna gemensamt kan fortsätta samarbetet med att identifiera åtgärder för att Flemingsbergs station och områden kring stationen kan förbättras och göras mer trygga, tillgängliga och orienterbara. Utvecklingen av Flemingsberg fortgår och inom de närmaste åren kommer många nya bostäder och arbetsplatser att tillkomma. Denna utveckling ökar behovet av att stationen och dess närområde i sin nuvarande form och utformning måste kunna omhänderta de ytterligare resenärer som kommer att ha Flemingsberg som start eller målpunkt och att det skapas goda resenärsmiljöer även innan en större förändring kan ske.

Gemensamma avsikter steg 4 åtgärder

De föreslagna steg 4-åtgärderna är både komplexa och mycket kostsamma vilket innebär att parterna i dagsläget inte kan fatta beslut om genomförande utan att fortsatt samarbete och utredningar först måste ske. Det är positivt att Huddinge kommun, Trafikverket och Region Stockholm i avsiktsförklaringen kommit överens om en gemensam avsikt och att parterna vill sträva mot att utreda möjligheterna att nå uppsatta mål.

Behovet av att utveckla bytespunkten kommer att öka med åren och i takt med övrig utveckling av Flemingsberg samt utveckling i infrastrukturen. De kommande årens utredningsarbete behöver resultera i om och hur ett

Datum
2020-11-30Diarienummer
KS-2020/1989.352

genomförande av bytespunkten enligt uppsatta mål kan realiseras och bekostas samt att detta behöver fastställas i avtal mellan parterna.

Huddinge kommun tar ett övergripande samordningsansvar i det kommande arbetet för att driva utvecklingen framåt. Arbetet med fortsatt planering och utredning av bytespunkten och övriga åtgärder kommer att hanteras av förvaltningen i projekt som startas under 2021. I uppdraget ingår att i kommande process förhandla och driva kommunens prioriterade frågor i en nedsänkning av väg 226 samt säkerställa genomförandet av en ny kommunal bro i Flemingsbergsledens förlängning både avseende genomförande samt ekonomi. Projektet kommer att behöva samordnas med projektet för Spårväg syd som också hanterar bytespunkt Flemingsberg som slutstation för spårvägen och med möjlighet till förlängning.

Avväganden globala hållbarhetsmål

I framtagandet av ÅVS:en identifierades vilka av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 som var relevanta för det fortsatta arbetet. De identifierade målen var god hälsa och välbefinnande, jämställdhet, hållbar industri, innovationer och infrastruktur, minskad ojämlikhet, hållbara städer och samhällen samt fredliga och inkluderande samhällen. Dessa mål, tillsammans med andra övergripande mål, har varit basen för att identifiera de specifika mål som sattes upp för att lösa de identifierade bristerna och problemen på platsen. Uppställda mål utifrån hållbarhetsmålen behöver följa den fortsatta planeringsprocessen och fortsatt utvärderas mot kommande beslut kring genomförande.

Avväganden barnkonventionen

Intentionen med avsiktsförklaringen och ÅVS:en är att det ska ske förändringar i den fysiska miljön kring Flemingsbergs station. I kommande arbete med steg 1-3 åtgärder samt steg 4 åtgärder kommer barn och ungdomar genom utformning av den fysiska miljön att bli berörda av de beslut Huddinge kommun fattar. Målet med ÅVS:en och avsiktsförklaringen är att i framtiden skapa miljöer som blir mer trygga och säkra jämfört med idag, både för barn, ungdomar och vuxna. Ett godkännande av denna avsiktsförklaring möjliggör för Huddinge kommun att i den fortsatta processen och i kommande arbete omhänderta och belysa barnperspektivet inför beslut om att utveckla den fysiska miljön.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Det ekonomiska ansvaret för Huddinge kommun inom denna avsiktsförklaring är stort.

För steg 1-3 åtgärder är det i första hand fråga om interna personella resurser som behövs för att dels driva samverkansfrågor samt ingå i övriga parter åtaganden. Det är framförallt personella resurser inom kommunstyrelsens förvaltning som berörs men även resurser inom miljö- och byggnadsförvaltningen kommer att behöva delta i några av åtgärdsparterna. Bedömningen är att åtagandena inom steg 1-3 åtgärderna i första hand ska hanteras inom ramen för förvaltningarnas basuppdrag. Denna avsiktsförklaringen hanterar inga investeringar eller andra utredningar för steg 1-3 åtgärder. Det är dock sannolikt att det kan bli aktuellt i

Datum
2020-11-30Diarienummer
KS-2020/1989.352

framtiden med åtgärder som parterna vill genomföra. Dessa åtgärder kan utgöra både nyinvestering men också åtgärder inom kommunens basuppdrag. Om det blir aktuellt att kommunen i fortsatt samverkansarbete vill frigöra särskilda ekonomiska medel behöver det hanteras via framtida investeringsbeslut.

För steg 4 åtgärder tar kommunen ett stort ekonomiskt ansvar att driva utvecklingen av bytespunkt Flemingsberg framåt. Arbetet med planering och utredning av bytespunkten föreslås hanteras av förvaltningen i projekt som startas under 2021. Projektet heter ”Bytespunkt Flemingsberg”.

Huddinge kommuns möjligheter att finansiera kommunens framtida åtaganden av steg 4 åtgärderna behöver ytterligare utredas och alternativa finansieringsmöjligheter behöver studeras. Kommunen kan täcka sina kostnader på olika sätt beroende av situation och vilken infrastruktur eller anläggning som ska utföras. Dessa är bl a exploateringsbidrag, medfinansieringsersättning, försäljning av byggrätter eller med bidrag från t ex stat och EU.

Om och när kommunen ska ingå avtal med parterna om genomförande av steg 4 åtgärderna kräver det särskilda beslut.

De juridiska konsekvenserna för kommunen av att ingå denna avsiktsförklaring är liten. En avsiktsförklaring är en intention mellan parterna och det finns inga konsekvenser eller följdpåverkan om någon av parterna bryter avtalet eller beslutar att inte utföra någon del av avtalet.

Camilla Broo
KommundirektörHeléne Hill
Samhällsbyggnadsdirektör**Bilagor**

- Bilaga 1. Avsiktsförklaring med utgångspunkt från åtgärdsvalstudie bytespunkt Flemingsberg
- Bilaga 2. Länk till ”Åtgärdsvalstudie bytespunkt Flemingsberg” på Trafikverkets hemsida finns här: [Bytespunkt Flemingsberg \(diva-portal.org\)](https://diva-portal.org)

Beslutet ska skickas till

Trafikverket

Datum
2020-11-30

Diarienummer
KS-2020/1989.352

Region Stockholm
Klimat- och stadsmiljönämnden
Bygglovs- och tillsynsnämnden